

بهداشت، ایمنی، محیط زیست

(معرفی ایزو)

HEALTH

HSE

ENVIRONMENT

SAFETY

سخن سردیر

نشریه تخصصی ارمنیان بر خود می‌بالد و می‌کوشد تا در حیطه **HSE** با حمایت اساتید گرانقدر به موضوعات

متنوعی بپردازد، این شماره از نشریه به شناسایی ایزو و جلسات **TBM** می‌پردازد امیدواریم مطالب

مطرح شده در این شماره مورد توجه شما اساتید و دانشجویان عزیز قرار بگیرد.

نشریه HSE

شماره ۲

بهار ۱۴۰۳

مدیر مسئول :

منصوره عظیمی

صاحب امتیاز: انجمن علمی رشته صنایع غذایی

سر دبیر :

زهرا متقی نژاد

طراحی و صفحه آرایی :

علی اکبر جمالی

اعضای هیئت تحریریه :

اعضای انجمن علمی رشته ایمنی کار و حفاظت فنی

محمد رحیمی، محسن راستی، سمیه حاجی زاده

ابراهیم حیدری، غلامحسین اسماعیلی

فهرست

- ۵..... ایزو چیست.....
- ۵..... اهمیت ایزو.....
- ۵..... تاریخچه ایزو.....
- ۶..... ایزو ۴۵۰۰۱.....
- ۶..... ارزیابی ریسک چیست؟.....
- ۷..... TBM چیست؟.....
- ۷..... نکات برگزاری جلسات TBM.....
- ۸..... موارد بررسی در جلسات TBM.....
- ۸..... سخن پایانی.....

مرجع سیستم مدیریتی یا به عبارت دیگر ایزو ISO یک سازمان بین المللی استاندارد سازی International است. در واقع ایزو یک سازمان بین المللی است که استانداردهایی را تهیه می کند و توسعه می دهد. این استانداردها در زمینه های متنوعی وجود دارد.

تاریخچه ایزو:

سازمان بین المللی ایزو در سال ۱۹۴۷ تاسیس شد. مرکز سازمان ایزو در شهر ژنو در سوئیس قرار دارد. هدف اصلی سازمان ایزو ایجاد و توسعه استانداردهایی بود تا به شرکت ها کمک کند به بهبود عملکرد دست پیدا کنند. اولین استاندارد ایزو به نام استاندارد ایزو ۳۲۵۰ در سال ۱۹۷۰ توسط این سازمان منتشر شد. امروزه سازمان ISO با بیش از ۱۶۰ کشور عضو یکی از بزرگترین و معتبرترین سازمان های جهان به شمار می رود.

اهمیت ایزو:

وقتی می گویند یک سازمان ایزو دارد یعنی از این استانداردها پیروی میکند. اهمیت استاندارد سازی امروزه بسیار واضح و روشن به نظر می رسد. به دلیل تفاوت هایی که بین کشورها وجود دارد استاندارد سازی برای ایجاد هماهنگی و تضمین کیفیت محصولات و خدمات مورد توجه است. استفاده از این استانداردها به شرکت ها کمک میکند تا بازدهی بالاتر داشته و بتوانند رقابتی تر باشند.

مثال هایی از ایزو:

به طور مثال در صنعت، فناوری اطلاعات، بهداشت ایمنی و ایمنی کار و استانداردهایی وجود دارد.

انواع ایزو:

سازمان بین المللی استاندارد سازی (ایزو) بیش از ۲۳۰۰ استاندارد رسمی را تدوین نموده است. این استانداردها در زمینه های متنوعی از جمله مدیریت کیفیت، محیط زیست، بهداشت و ایمنی کار، فناوری اطلاعات، مدیریت انرژی، امنیت اطلاعات و ایجاد و به روز رسانی شده اند.

استانداردهای پر کاربرد ایزو:

۹۰۰۱: مدیریت کیفیت — ۱۴۰۰۱: مدیریت محیط زیست — ۴۵۰۰۱: مدیریت انرژی — ۲۷۰۰۱: مدیریت امنیت اطلاعات — ۲۲۰۰۰: مدیریت زنجیره تامین — ۲۶۲۶۲: مدیریت ریسک — ۲۲۷۰۱: مدیریت کیفیت لوازم پزشکی — ۲۰۰۰۰: مدیریت ایمنی مواد غذایی — ۳۷۷۰۱: مدیریت انرژی ساختمان ها — ۱۹۰۱۱: مدیریت کیفیت خدمات توریستی.

لازم به ذکر است که این لیست تنها شامل برخی از استانداردهای پر کاربرد ایزو است و استانداردهای دیگر و پر کاربردی نیز در زمینه های مختلف وجود دارند.

جدیدترین استاندارد ISO:

جدیدترین استاندارد ایزو که در حال حاضر در دسترس است، استاندارد ایزو ۲۱۴۴۳:۲۰۲۱ است. این استاندارد با عنوان توانمند سازی سازمان ها برای مدیریت ریسک های کنونی و آینده - الگوهای مدیریت ریسک ها و رویکردهای مربوط به مدیریت ریسک های کنونی و آینده تدوین شده و به تازگی منتشر شده است.

مدت اعتبار گواهینامه های ISO

مدت اعتبار گواهینامه های ISO به مدت سه سال است پس از آن باید بازبینی و بروز رسانی گردد. این بروز رسانی ها ممکن است به دلیل تغییرات در فناوری، قوانین و مقررات، نیازهای بازار و موارد دیگر انجام شود. هدف این بروز رسانی ها اطمینان از پویایی و بهترین کارایی سیستم مدیریتی است.

CB چیست و چه کاری انجام می دهد؟

CB در ISO به معنای Certification Body است. به سازمان هایی گفته می شود که اعتبار سنجی و صدور گواهینامه برای سیستم های مدیریت مختلف را انجام می دهد. این سازمان ها باید دارای صلاحیت و استانداردهای لازم برای انجام این فعالیت ها باشند. به عنوان مثال یکی از معتبرترین سازمان های CB در جهان، سازمان UKAS (United Kingdom Accreditation Service) است که در بریتانیا فعالیت می کند. ممیزی سیستم مدیریتی ISO ایزو ممیزی ISO به معنای بررسی و ارزیابی سیستم های مدیریت مختلف بر اساس استانداردهای ISO و با هدف صدور گواهینامه برای آنها است. در این فرایند یک سازمان ممیزی مستقل مانند CB ها که در پاراگراف قبلی به آنها اشاره شد (به سیستم های مدیریت سازمان شما بازرسی می کند تا بررسی کند که آیا آن سیستم مطابق با استانداردهای ISO است یا خیر. اگر سیستم مدیریت سازمان شما با استانداردهای ISO سازگار باشد. گواهینامه ISO برای سازمان شما صادر می شود.

استاندارد ایزو ۴۵۰۰۱ شامل:

شامل مواردی از جمله تعیین مسئولیت های مدیریتی، ارزیابی خطرات ایمنی و بهداشتی (ارزیابی ریسک)، تدوین برنامه های کاهش خطر، برنامه ریزی برای وضعیت گزاری و برنامه های آموزشی و افزایش آگاهی کارکنان است. با پیاده سازی این استاندارد، سازمان ها می توانند مدیریت بهتری در زمینه بهداشت ایمنی خود داشته باشند، هزینه های مرتبط با هدر رفت منابع را کاهش داده و تعهدات قانونی و اجتماعی خود در زمینه بهداشت و ایمنی را برآورده کنند.

ارزیابی ریسک چیست؟

به طور کلی استاندارد ایزو ۴۵۰۰۱ یکی از مهم ترین استانداردهای مدیریتی در زمینه بهداشت و ایمنی است که به راحتی قابل پیاده سازی و اجرا است و می تواند بهبود مداوم در عملکرد ایمنی و بهداشتی در سازمان ها را به همراه داشته باشد.

ایزو سیستم مدیریتی ۱۴۰۰۰:

استاندارد ISO 14001 در سال ۱۹۹۶ توسط سازمان بین المللی استاندارد سازی (ISO) تهیه و منتشر شد. این استاندارد ایزو در واقع نسخه به روز شده و بهبود یافته ای از استاندارد BS 7750 بریتانیاست که در سال ۱۹۹۲ منتشر شده بود.

این گواهینامه نشان می دهد که سیستم مدیریت شما به عنوان یک سیستم کیفیت، محیط زیست، بهداشت و ایمنی و یا سایر سیستم های مدیریت، با استانداردهای ISO مطابقت دارد.

ایزو ۴۵۰۰۱ چیست؟

یک استاندارد بین المللی مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای (HSE) است. این ایزو به تازگی توسط سازمان بین المللی استاندارد (ISO) منتشر شده است. این استاندارد در سال ۲۰۱۸ به صورت رسمی منتشر شد و به عنوان جایگزین استاندارد OHSAS 18001 مورد استفاده قرار می گیرد. HSE چیست؟ هدف این استاندارد ارائه یک چارچوب کلی برای مدیریت خطرات ایمنی و بهداشت حرفه ای در سازمان ها است. با پیاده سازی این استاندارد سازمان ها می توانند رویکرد های مدیریتی مشخصی را در قبال بهداشت و ایمنی کارکنانشان اتخاذ کنند و از طریق بهبود مداوم عملکرد ایمنی و بهداشتی خود از خطرات احتمالی جلوگیری کنند.

نکات برگزاری جلسات TBM

این جلسات باید با توجه به خطرات موجود در هر محیط کاری و دستورالعمل های لازم در جهت بهبود و ایمنی کاری برگزار شوند. این جلسات باید با تاییدیه مدیریت ارشد برگزار شود و پس از تایید تمامی واحد ها باید از زمان جلسه باخبر شوند و در جلسات شرکت کنند. فرم های نظر خواهی می توانند در بهبود برگزاری جلسات مفید باشند. اسامی افراد شرکت کننده در کلاس باید ثبت و در آمار ماهیانه این جلسات گنجانیده شود. زمان معمول این کلاس ها بین ۱۰ تا ۲۰ دقیقه است و دقایق پایانی به پرسش و پاسخ اختصاص خواهد یافت. محل برگزاری کلاس ها باید در محل کار باشد و تابلو یا بنر مخصوصی نیز باید به این محیط اختصاص داده شود. جلسات را می بایست قبل از شروع روز کاری و یا قبل از شروع شیفت کلری برگزار کرد.

بهتر است در جلسات TMB مدیران ارشد و سرپرستان تمامی بخش ها حضور داشته باشند و نکات ایمنی مربوط به بخش کاری خود را به کارکنان توضیح دهند.

فیلم های حوادث رخ داده در محل کار را می توانید برای درک بهتر خطرات تهدیدکننده در کار برای افراد حاضر در جلسه پخش کنید.

از افرادی که به صورت مرتب در جلسات TBM شرکت می کنند تقدیر و تشکر به عمل آورید.

این جلسات باید به صورت دوطرفه برگزار شود و کارگران باید سوالات و ابهامات خود را مطرح کنند. اما بهتر در زمان کوتاه برگزاری این جلسات از پاسخ دادن به سوالات متفرقه پرهیز کنید.

برای برگزاری جلسات TBM حضور ۵ تا ۱۰ نفر افراد کافی است اما باید به یاد داشته باشید که تعداد افراد در این جلسات نباید متجاوز از ۲۵ نفر باشد.

جلسات تنها پیش از شروع شیفت کاری برگزار نمی شود بلکه لازم است پس از وقوع هر حادثه یا رفتار نایمن این جلسات را با حضور کارکنان تشکیل دهیم. خطراتی را که طی روزهای اخیر در محیط کار رخ داده است در جلسات مطرح

استاندارد ISO 14001 برای کمک به سازمان ها در مدیریت تاثیرات محیط زیستی فعالیت های خود طراحی شده است. با اجرای سیستم مدیریت محیط زیستی مطابق با ISO 14001، سازمان ها می توانند بهبود مستمری در کارایی محیط زیستی خود را شاهد باشند.

گفتنی است که استاندارد ISO 14001 با توجه به اهمیت مسائل محیط زیستی، به سرعت شناخته شد و به عنوان یکی از مهمترین استانداردهای مدیریت محیط زیست در جهان، شناخته می شود. این استاندارد در حال حاضر در بیش از ۱۵۰ کشور جهان به کار گرفته می شود و برای بسیاری از سازمان ها و شرکت ها به یکی از الزامات اساسی برای فعالیت های آنها تبدیل شده است.

TBM چیست؟

Tool Box Meeting (جلسات توجیهی الزامات ایمنی کار)

به منظور ارتقای سلامت و ایمنی انسان در محیط کار برگزار می شود. سلامت انسان و ایمنی کار او مهم ترین هدف اجرای سیستم HSE می باشد. در واقع سیستم HSE می کوشد تا سلامت، ایمنی انسان را در کنار سلامت محیط زیست پایدار نگهدارد و از آسیب به رسیدن به آن ها جلوگیری می کند.

به منظور اجرای برنامه های و دستورالعمل های HSE لازم است تا آموزش های دوره ای و هدفمند برای افراد حاضر در محیط کار اجرا شود تا این افراد از خطرات حاضر در محیط کاری خود آگاه شوند. آموزش های منظم و توجیهی می تواند در رفتار و عملکرد آن ها تاثیر بگذارد و روند کار را بهبود بخشد. جلسات آموزشی ضمن کار در مبحث HSE یکی از اقداماتی است که می تواند در بهبود و پیشرفت محیط کار مفید واقع شود.

Tool Box Meeting

این جلسات می توانند عملکرد و رفتار کارکنان را در جهت مثبت تغییر دهند. جلسات توجیهی و الزامات ایمنی کار جلسات کوتاه مدتی هستند که پیش از شروع کار یا عملیات برگزار می شوند و تمامی افراد حاضر در محیط کار و پرسنل اجرایی عملیات باید در آن حضور داشته باشند و به مسائل توجیهی بیان شده در این جلسات گوش سپارند تا بدانند خطرات حاضر در محیط کاری آنها چه چیزهایی هستند و چگونه می توان ایمنی لازم در جهت رهایی از این خطرات را کسب کرد.

- توجه کارکنان در رابطه محل و شرایط کار
- توجه کارکنان در رابطه با روش انجام کار و نکات ایمنی مربوط به آن
- شرح وظایف کارکنان و توجه آن ها در رابطه با وظایفشان
- توجه کارکنان در رابطه با نکات فنی ابزارآلات، تجهیزات و ماشین آلات و همچنین توضیح چگونگی استفاده از آن ها و نکات ایمنی مربوط در زمان کار کردن با این ادوات
- توجه کارکنان در بازرسی از ابزارآلات و وسایل کار و همچنین وسایل ایمنی و تجهیزات حفاظت فردی، پیش از شروع کار
- توجه کارکنان در خصوص جنبه های زیست محیطی کار
- آموزش و آگاهی افراد برای مقابله با حوادث محتمل در کار
- گفتگو و شرح خطایا و اشتباهات احتمالی در محیط کار که ممکن است قبلا نیز رخ داده باشد.
- بیماری های ناشی از کار نیز یکی از دیگر مواردی است که باید در جلسات در رابطه با خطرات احتمالی ابتلا به آن صحبت کرد.
- چگونگی حمل بار به صورت دستی و یا با استفاده از ادوات باربرداری باید به سمع حضور افراد در جلسات TBM برسد.

سخن پایانی:

- در پایان به یاد داشته باشید که جلسات کوتاه مدت TBM نمی توانند جایگزین آموزش های تئوری و عملی شوند. این جلسات تنها به صورت توجیهی و برای جلوگیری از وقوع خطر در محیط کار برگزار می شوند.

HEALTH

SAFETY

ENVIRONMENT

H

S

E